

Aus Prinzip

(σε ασύνδετο σχήμα)

Η μπανάνα του Δούναβη & η πέτρα στο βουνό

Έχω περάσει αρκετά χρόνια της ζωής μου στο εξωτερικό, επτά στην Αυστρία - Γερμανία και άλλα τόσα στην Αμερική και, όπως έχω ξαναγράψει, πάντα με απασχολούσαν τα του Έλληνα, χωρίς να μπορώ να αποφυγώ την σύγκριση.

Γράφει ο
Βύρων Τομάζος
Μηχανολόγος,
Απόφοιτος Πολυτεχνείου
Μονάχου
e-mail: byron.tomazos@
wartsila.com

Μια φορά έκανα SPAZIEREN (περίπατο) στον Δούναβη με μια γερμανίδα (ήταν της φοιτητικής μόδας τότε να προσκαλείς κοπέλες για spazieren - μια και λεφτά δεν υπήρχαν για γεύμα ή για καφέ). Μάλιστα ένας πήγαινε συχνά spazieren και το επαναλάμβανε συχνά με τα σπασμένα γερμανικά του και τον φωνάζαμε «ο Βα-

σίλης ο Σπατσίρας».

Αφού δεν υπήρχαν χρήματα είχα πάρει δύο μπανάνες να κεράσω την κοπέλα, μόλις την έφαγα εγώ την πέταξα στον Δούναβη. Μόνο που δεν με σκότωσε, της λέω μα είναι οργανικό και θα το φάνε τα ψάρια και μου λέει δεν πετάμε στο ποτάμι πράγματα AUS PRINZIP (στα ελληνικά σημαίνει λόγω αρχής).

Κάποια άλλη φορά, είχαμε πάει πάνω σε ένα λόφο αρκετά ψηλά για ρομαντζάδα (πάλι φθηνά) εγώ άρχισα να ρίχνω πετραδάκια προς την κατηφόρα. Ήταν ερημιά, τουλάχιστον ένα χιλιόμετρο ψηλά, εκείνη θύμωσε «γιατί λόγω αρχής δεν είναι σωστό», μου ξαναείπε. Σίγουρα και οι δυο περιπτώσεις είναι υπερβολικές αλλά αυτοί έχουν διδαχτεί την πειθαρχία στα σχολεία τους που κατά τον Καζαντζάκη είναι η μέγιστη των αρετών, εμείς σε αυτόν τον τομέα υστερούμε ακόμη και σήμερα. Τα περιβαλλοντολογικά στα σχολεία σήμερα είναι πολύ καλύτερα από την δική μας εποχή, αλλά υπάρχει πολύς δρόμος ακόμη για την περιβαλλοντολογική μόρφωση.

Οι αρχαίοι Έλληνες επινόησαν την έννοια του μέτρου αλλά οι σύγχρονοι την έχουν ξεχάσει, γράφει ο Μάικλ Σούπο (ελληνοαμερικανικός καθηγητής στο Long Island) αναφερόμενος στην πλεονεξία και στα δανεικά που ζούσε και ζει η χώρα μας από το 1974 και μετά.

Οι αρχαίοι είχαν την ίδια αναρχική ψυχή με τους νεοέλληνες και ακριβώς επειδή το γνώριζαν εφεύραν ένα **θεό για το Μέτρο**.

Επίσης μια άλλη ομοιότητα (με τους αρχαίους) είναι η έλλειψη ενότητας. Υπήρχαν τουλάχιστον χίλιες πόλεις ανεξάρτητες και οι Νεοέλληνες που είμαστε

στα ίδια χνάρια λέμε ότι στους τρεις από εμάς υπάρχουν πέντε γνώμες...

Το βασικό πρόβλημα στους νεότερους είναι το θέμα της μη τήρησης του νόμου, ενώ οι αρχαίοι απαιτούσαν σεβασμό στους νόμους.

Ψαχνόμουν και εγώ τότε γιατί αυτή η συμπεριφορά μας, γιατί πετάμε σκουπίδια στους δρόμους, γιατί να έχουμε βρώμικους περιχώρους; Αναρωτιόμουν, σκεπτόμουν τη Χίο που δεν φημίζεται για την καθαριότητα των Δημόσιων Χώρων. Σκεφτόμουν το σπίτι μου, την κουζίνα μας, τα ρούχα μας, τα τετζερέδια μας φτωχικά μεν πεντακάθαρα δε, ενώ στα γερμανικά σπίτια σπάνια είδα να πλένουν τζάμια, το πάτωμα αραιά και που και γενικά όλα με ρελαντί γύρω από την καθαριότητα στο σπίτι (πράγμα απαράδεκτο για εμάς) και λέγαμε εμείς είμεθα βρώμικοι στις πόλεις και στους κήπους αλλά και εσείς είστε βρώμικοι στα σπίτια σας (τουλάχιστον τα σπίτια που γνωρίσαμε εμείς σαν φοιτητές). Δηλαδή εμείς είχαμε αγωγή καθαριότητας σπιτιού και αυτοί αγωγή καθαριότητας πόλεων, περιβάλλοντος χώρου κλπ ήταν μία άμυνα της φοιτητικής - νεανικής υπερηφάνειας του γένους μας, εν μέρει ή εν όλο σωστή. Την αναρχική μας ψυχή την ταυτίζαμε με την Δημοκρατία δικαιολογώντας κάπως το φέροσμά μας.

Η Δημοκρατία είναι ένα προϊόν της Ελληνικής σκέψης (τους λέγαμε). Δεν υπάρχει καλύτερο σύστημα διακυβέρνησης με όλες τις αδυναμίες του. Η Δημοκρατία απαιτεί τα Ινστιτούτα, θεσμούς να τα σεβόνται όλοι. Π.χ. απαιτεί σεβασμό προς τους εκλεγμένους, γιατί καλώς ή κακώς αυτοί είναι εκλεγμένοι. Όταν χλευάζεις τον πρόεδρο της Δημοκρατίας, τους υπουργούς, τους βουλευτές, μην ξεχνάς να χλευάζεις και τον εαυτό σου - γιατί εσύ τους ψήφισες. Αν νομίζεις ότι εσύ είσαι καλύτερος πήγαινε να γίνεις βουλευτής ή πολιτικός, δεν είναι καθόλου εύκολο, ούτε πρέπει να τους ισοπεδώνουμε όλους, υπάρχουν βαθμίδες όπως σε όλα τα επαγγέλματα. Σκέπτομαι ότι ίσως θα βοηθήσει πολύ να έρθουμε στις παλιές μας καλές ρίζες με αυξημένο πατριωτικό αίσθημα, φιλότιμο, συνεργασία, αυτογνωσία, που έχουν χρησιμοποιηθεί πολλές φορές επιτυχώς στο παρελθόν κυρίως όταν κινδυνεύουμε.

Η παγκοσμιοποίηση και η κρίση όμως είναι σημάδια πως ένα μοντέλο ζωής αργοσβήνει και ένα άλλο αναδύεται - ειδικά τώρα με την κρίση - και αυτό πρέπει να ψάξουμε.

Νομίζω ότι όλο και περισσότερο συνειδητοποιούμε ότι είναι λάθος να πετάμε τις μπανάνες και τις πέτρες, διότι η πόλη δεν είναι δικό μας δοχείο απορριμμάτων, και αστικές χωματερές τις χρεώνουμε στους άλλους. Και η εύκολη λύση είναι να τα χρεώσουμε όλα σε κάποιους «κακούς», κυρίως πολιτικούς που δεν έκαναν καλά τη δουλειά τους, χωρίς να

κοιτάμε και τον εαυτό μας.

Σε τέτοιες συνθήκες κατάρρευσης του πολιτικού συστήματος πρέπει να οργανωθούν περισσότερες μερίδες πολιτών να ενδιαφερθούν για τα κοινά, να αυξηθεί ο εθελοντισμός, να γίνουν πρωτοβουλίες, δράσεις, συναντήσεις (π.χ. SKAI, Σωτηρόπουλος κ.α.). Χρειαζόμαστε τώρα περισσότερο από ποτέ κινητικότητα ενεργών πολιτών και ειδικά βοήθεια στις αδύναμες ομάδες που υποφέρουν, πουν πολλοί από εμάς δεν τις ξέρουμε ίσως γιατί δεν θέλουμε να τις μάθουμε, αλλά θα πρέπει όμως να τις μάθουμε το συντομότερο. Είναι και αυτό μια επιστροφή στις ρίζες μας, θυμάμαι την αλληλεγγύη που υπήρχε στην κατοχή, μοιραζόμαστε το ψωμί με τα άλλα παιδιά της γειτονιάς μου.

Ο Μπέρκ Έντμουντ έχει πει **«το κακό ή η δυστυχία θριαμβεύει εκεί που οι καλοί, οι δυνατοί αν θέλετε, και οι έχοντες, δεν κάνουν τίποτα για τους άλλους»**. Ας δηλώσουμε λοιπόν όλοι το παρόν μας στην κρίση, όλοι μπορούμε να προσφέρουμε. Παραμένει η πραγματικότητα ότι σε αυτή τη μεγάλη κρίση του έθνους μας, η σύμπτωση, η συνεργασία, η υπακοή στους νόμους θα μας κρατήσουν όρθιους για να παλέψουμε την κρίση η οποία δυστυχώς θα είναι πολυετής.

Πάντα έλεγα στους Γερμανούς ότι κι εσείς πρέπει να μάθετε κάτι από εμάς, όπως εμείς από εσάς. Ας κάνουμε λοιπόν κι εμείς ορισμένες κινήσεις. **«Aus prinzip»** που το έχουν συνειδητοποιήσει οι Γερμανοί, όχι μπανάνες, όχι πετράδια, όχι σκουπίδια στους δρόμους, υπακοή στους νόμους, πειθαρχία, τάξη και ευθύνη.

Όπως έγραφα και στο προηγούμενο άρθρο μου, πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία. Και πάλι θα συγκεντρωθώ στα σπουδαιότερα:

- Να αποκτήσουμε περισσότερη πειθαρχία.
- Να πάσουμε να είμαστε υπερκαταναλωτικοί.
- Να πάσουμε να μουρμουράμε και να παραπονιόμαστε ότι όλα μας φτάνει και να είμαστε ευγνώμονες για αυτά που έχουμε.
- Να ασπαζόμαστε τα ήθη και τα έθιμά μας. Ένας λαός με τα δικά μας ήθη και έθιμα είναι εντελώς κρίμα να μην τα ασπάζεται και να μην τους δίνει πλέον καμία αξία.
- Να τηρούμε τους νόμους ακόμα και αν είναι άδικοι, που έλεγαν οι αρχαίοι.
- Σε όποιον χώρο και να είμαστε σαν στο σπίτι μας, να τον διατηρούμε καθαρό και να τον σεβόμαστε εξίσου (δουλειά, εστιατόρια, νοσοκομεία, δρόμους, πλατείες, κλπ).
- Να διατηρήσουμε το φιλότιμο... Η λέξη αυτή δεν μεταφράζεται σε καμία άλλη γλώσσα του κόσμου κι όμως φαίνεται ότι εμείς έχουμε ψιλοξεχάσει και τον ορισμό της λέξης και τη μέγιστη σημασία της.

• Να έχουμε ενότητα... Στην εποχή της κατοχής ο κόσμος μοιραζόταν όλα τα αγαθά λόγω της πείνας, σήμερα αν υπάρξουν (χτύπα ξύλο) παρόμοιες συνθήκες διαβίωσης θα είμαστε πιο σκληροί με τους συνανθρώπους μας. Αυτό το βλέπουμε από την αδιαφορία μας για αυτούς που κοιμούνται στους δρόμους ή για αυτούς που έχουν πάθει κάποιο ατύχημα.

• Πρέπει να θυμηθούμε τι σημαίνει να σεβόμαστε ανθρώπους, έννοιες, καταστάσεις, τοπία, χώρους... Για να μην αναφερθώ σε σκέψεις και πιστεύω των ανθρώπων που μας πλαισιώνουν.

• Και τέλος είμαστε Έλληνες. Από καταβολής μας είμαστε γένος μάχιμο, αισιόδοξο, σκεπτόμενο, φιλελεύθερο, κοινωνικό, χαμογελαστό, φωτεινό και γεμάτο αγάπη... Αν θυμηθούμε τι σημαίνει αυτό, ίσως τότε αλλάξουμε πολλά προς το καλύτερο και αυξήσουμε την λαβωμένη αυτοπεποίθησή μας.

Η Ελληνική οικογένεια είναι το **ανάχωμά** μας, αυτή πάλι θα μας βοηθήσει να περάσουμε την κρίση και να σφίξουμε τους δεσμούς περισσότερο, όπως παλιά.

Συγγνώμη για τα γερμανικά μου, βλέπετε τώρα είναι πια της μόδας, αλλά αναφέρω και τις γερμανικές μου εμπειρίες, γιατί και αυτές είναι της μόδας. Άλλωστε, γράφει κανείς πάντα αντλώντας από τις εμπειρίες του, όπως π.χ. ο Παπαδιαμάντης, του οποίου τα μισά έργα είναι για τη Σκιάθο...

Ευελπιστώ ότι και αυτοί ότι θα έχουν τώρα πιο καθαρά τα σπίτια τους, και θα έχουν αυξημένο φιλότιμο, να μην το έχουμε μόνο εμείς προνόμιο...

Ας κοιτάξουμε όμως πρώτα τα του Οίκου μας.

Ας πάμε λοιπόν κι εμείς ειδικά οι νέοι παραπάνω spazieren και όχι καφετέριες μια και λεφτά δεν υπάρχουν και ας κάνουμε κι εμείς τα δικά μας «Aus prinzip» ειδικά σ' αυτή την περίοδο που επιβάλλονται να γίνουν. Μιας και είμαστε ήδη υπό επιτήρηση και γνωρίζοντας τους Γερμανούς πολλά χρόνια, βλέποντας δε μέσα μου την αναρχική ψυχή μας, πιστεύω ακράδαντα ότι μία επιτήρηση θα μας βοηθήσει τα μέγιστα να ξεπεράσουμε την κρίση.